

KAREL JAROMÍR ERBEN: KYTICE

Sbírka obsahuje ____ básní.

Většina básní je z hlediska literárních žánrů _____.

Označte, co je pro tento žánr typické:

literární forma	<i>próza</i>	<i>poezie</i>	
literární druh	<i>lyrika</i>	<i>epika</i>	<i>drama</i>
děj	<i>radostný</i>	<i>ponurý</i>	<i>žádný</i>
konec	<i>šťastný</i>	<i>tragický</i>	<i>otevřený</i>

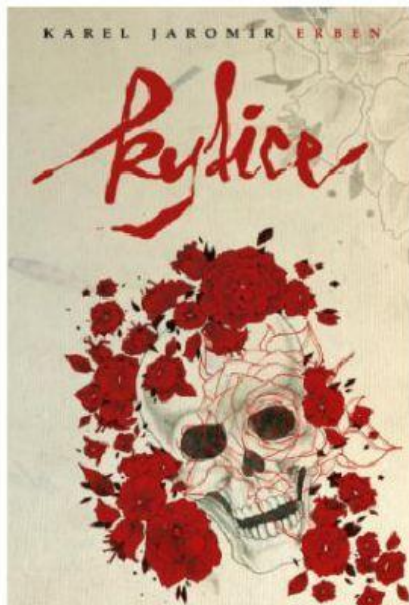


Která z básní je z hlediska obsahu **pohádka**? _____

Která z básní je z hlediska obsahu **pověst**? _____

K jednotlivým tématům přiřaďte příklady balad z Kytice:

- nadpřirozené bytosti a provinění proti mezilidským vztahům: _____
- mateřská vina a nadpřirozené bytosti: _____
- porušení mateřské povinnosti: _____
- boj dobra a zla: _____



- rouhání a překročení lidských mezí: _____

- osudovost a překročení lidských mezí: _____

Poklad

Polednice

Svatební košile

Vodník

Štědrý den

Zlatý kolovrat

Označte ty rysy Erbenovy tvorby, které jsou typické pro literární romantismus:

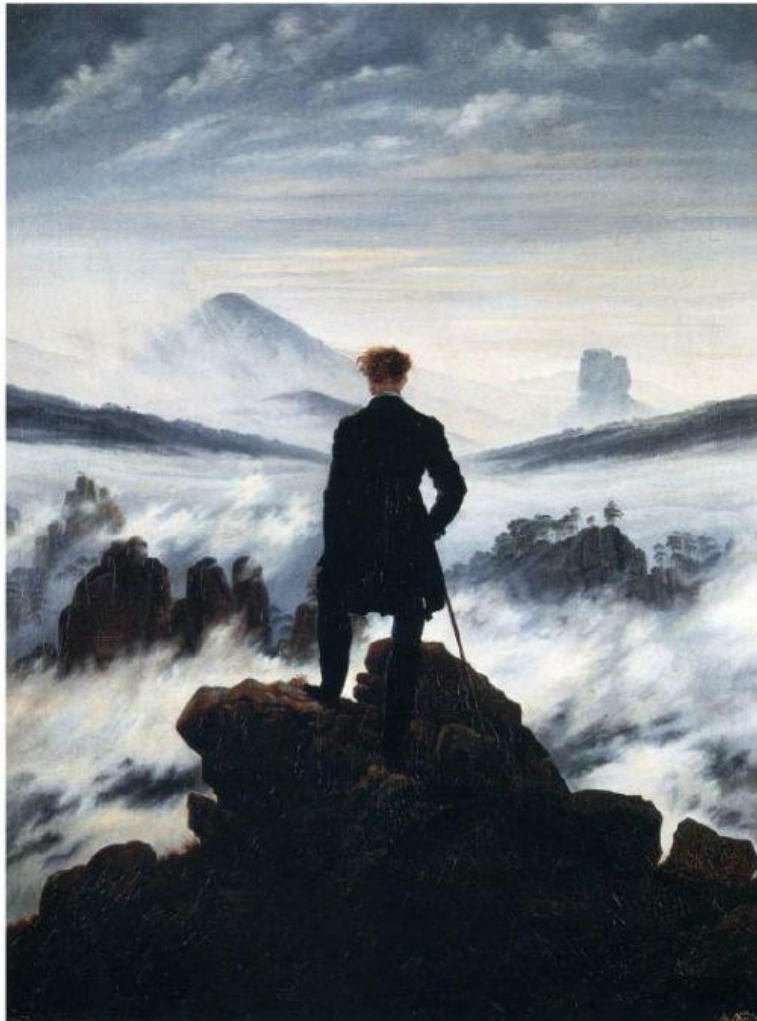
Chybí individuální vzpoura proti společnosti – hrdinové se nebouří proti trestu, který jim byl uložen za porušení pravidel, neobviňují společnost.

Chybí typické protiklady.

Inspiraci čerpá v lidové slovesnosti a v pradávných mýtech.

Objevuje se strašidelnost, zázračnost i nadpřirozené bytosti.

Příběhy jsou zasazeny do prostřední jezer, lesů, hřbitovů apod.



Určete, z kterých balad pocházejí následující úryvky:

Nedbátě však matka na to,
běžíc ve stranu protější:
kovu blesk je jí milejší,
z kovů nejmilejší zlato.

Pán stojí, nevěda, co chtěl,
své velké žízně zapomněl;
diví se tenké, rovné niti,
nemůže očí odvrátiti
z pěkné přadleny.

Mlč! Hle husar a kočárek -
hrej si! - tu máš kohouta!"
Než kohout, vůz i husárek
bouch, bác! letí do kouta.

Ráno, raníčko panna vstala,
prádlo si v uzel zavázala:
"Půjdu, matičko, k jezeru,
šátečky sobě vyperu."

"Maria, panno přemocná,
ach budiž ty mi pomocna:
vrať mi milého z ciziny,
květ blaha mého jediný;
milého z ciziny mi vrať -
aneb život můj náhle zkrat.

Poznaly dítky matičku po dechu,
poznaly ji a plesaly;
a prostý kvítek, v něm majíc útěchu,
mateřídouškou nazvaly. --

Směj se, směj, nevěsto,
pěkně ti to sluší:
nebožtík pod zemí,
ten má hluché uši!

Objímej milého,
netřeba se báti:
rakev dosti těsná -
ten se neobráť!

Líbej si je, líbej,
ty žádané líce:
komus namíchala,
neobživne více! -

"Stůj, červe, kdo jsi, kam tě cesta vede?"
Zastavil se poutník, zvedna líce bledé:
"Jsem zatracenec," - odpovídá tiše
"do pekla cesta má, do satanské říše!"

Pachole v bráně sedělo,
zlatý kuželík drželo.
Královna z okna vyhlížela:
"Kéž bych ten kuželíček měla
na tu přesličku!"

"Vstaňte, mamičko, jděte zas,
ptejte se, zač ten kužel as?" -
"Za oči, paní, jinak není,
tak mi dal otec poručení,
za dvě oči jest."

Hoj, mne půlnoc neleká,
ani liché vědy:
půjdu, vezmu sekeru,
prosekám ty ledy.

I nahlednu v jezero
hluboko - hluboko,
milému se podívám
pevně okem v oko.

Neveselý truchlivý
jsou ty vodní kraje,
kde si v trávě pod leknínem
rybka s rybkou hraje.

Tu slunéčko nezahřívá,
větřík nezavěje:
chladno, ticho -
jako žel v srdci bez naděje.

A co necháš svojí matce,
dcero má,
a co necháš svojí matce,
jež tě milovala sladce
a draze tě chovala?

"Kletbu zůstavuji tobě,
matko má,
kletbu zůstavuji tobě,
bys nenašla místa v hrobě,
žes mi zvuči dávala!"

"Vrrr - zlou to předeš nit!
Přišla jsi krále ošidit:
nevlastní sestru jsi zabila,
údův a očí ji zbavila -
vrrr - zlá to nit!"

"Hoj, má panenko, tu jsme již!
Nic, má panenko, nevidíš?"
"Ach proboha, ten kostel snad?"
"To není kostel, to můj hrad!"
"Ten hřbitov - a těch křížů řad?"
"To nejsou kříže, to můj sad!
Hoj, má panenko, na mě hled'
a skoč vesele přes tu zed'!"

Z hlavy jim oči vyňaty,
ruce i nohy uťaty:
co prve panně udělaly,
toho teď na se dočekaly
v lese hlubokém.